

SMÅFÖRETAGS BAROMETERN

Örebro län

Juni 2018

Ett samarbete mellan:

företagarna

Swedbank och
Sparbankerna

Innehåll

Om Småföretagsbarometern	3
<i>Nettotal och konjunkturindikatorn</i>	3
Sammanfattning av konjunkturläget i Örebro län.....	4
Det ekonomiska läget och näringslivet i Örebro län.....	5
<i>Näringslivet i Örebro län</i>	5
Småföretagsbarometern – Örebro län	7
<i>Konjunkturindikatorn</i>	7
<i>Sysselsättning</i>	10
<i>Orderingång</i>	11
<i>Tackat nej till order</i>	12
<i>Omsättning</i>	13
<i>Lönsamhetsutvecklingen</i>	14
<i>Företagens prisförväntningar</i>	15
Expansionsutsikter och hinder för expansion	15
Slutsatser och policyförslag	19

Om Småföretagsbarometern

Småföretagsbarometern är i första hand en konjunkturenkät som redovisar hur Sveriges småföretag uppfattar det ekonomiska läget och deras förväntningar om utvecklingen de kommande 12 månaderna. Underlaget utgörs av intervjuer med företagare som har minst en och högst 49 anställda. Det är alltså företagarnas personliga uppfattning om konjunkturläget som kommer till uttryck i den redovisade indikatorn för konjunkturen.

Småföretagsbarometern är Sveriges största konjunkturundersökning inriktad speciellt på småföretagskonjunkturen och har genomförts sedan 1985. Undersökningen omfattar 4 000 företagare inom det privata näringslivet med 1-49 anställda. Urvalet motsvarar totalt över 473 000 privata företag fördelade över hela landet. Storleken på urvalet och antalet respondenter gör att svaren kan delas upp så att vi kan mäta skillnader i konjunkturuppfattning hos Sveriges småföretag i samtliga län.

Småföretagsbarometern produceras i samverkan mellan Företagarna, Sparbankernas Riksförbund och Swedbank. Vid genomförandet av intervjuerna har Novus medverkat. Det är vår förhoppning att Småföretagsbarometern på ett positivt sätt ska bidra till att öka kunskapen om och förståelsen för de små och växande företagens betydelse för den svenska ekonomin.

företagarna

Swedbank och
Sparbankerna

Nettotal och konjunkturindikatorn

För att underlätta snabba svar ställs frågorna så att de kan besvaras utan hjälp av bokföring och statistik.

- a) Ja/nej
- b) Större, oförändrad eller mindre

Småföretagsbarometerens konjunkturindikator arbetar med **nettotal** där svaren räknas om till procentandelar. Skillnaden mellan procentandelen positiva svar och procentandelen negativa svar benämns nettotal. Ett värde mindre än 0 betyder kontraktion, medan ett värde över 0 betyder expansion. Nettotalet visar alltså hur snabbt tillväxten förändras, snarare än en absolut nivå

Sedan adderas nettotalen för *sysselsättning, orderingång och omsättning*. Summan av dessa nettotal bildar småföretagens **konjunkturindikator**.

Sammanfattning av konjunkturläget i Örebro län

- **Småföretagskonjunkturen** i Örebro län har haft en ökad tillväxttakt och utfallet blev således i linje med vad företagen förväntade sig i fjolårets rapport. Likt de senaste tre åren har Örebro län en starkare konjunkturutveckling jämfört med riksgenomsnittet. Förväntningarna på de kommande 12 månaderna är fortsatt höga hos företagen i länet.
- **Sysselsättningstillväxten** har ökat i Örebro län sedan i fjol och tillväxttakten är högre än riksgenomsnittet. Årets utfall blev bättre än vad företagen i länet förväntade sig i fjolårets rapport, framför allt tack vare att fler företag än förväntat har ökat sin personalstyrka. Företagens prognos för det kommande året visar på en förväntad ökning i tillväxttakten.
- Tillväxttakten för **orderingången** har ökat sedan i fjol och Örebro läns tillväxttakt är fortsatt högre än riksgenomsnittet. Även orderingångens utveckling har blivit bättre än vad företagen förväntade sig i fjol, då de förväntade sig en oförändrad tillväxttakt. Trots den goda utvecklingen är förväntningarna framåt försiktiga.
- **Omsättningstillväxten** i Örebro län har minskat något sedan 2017. Omsättningens nettotal ligger emellertid fortsatt på en högre nivå än riksgenomsnittet. Företagens förväntningar på de kommande 12 månaderna är en ökande tillväxttakt i omsättningen.
- **Tillväxten av lönsamheten** i företagen i Örebro län har, i likhet med riksgenomsnittet, avtagit i länet och företagen har inte haft en lika hög lönsamhetstillväxt som de förväntade sig i fjolårets rapport. På ett års sikt förväntas lönsamhetstillväxten i Örebro län öka till en rekordhög nivå.
- Företagen i Örebro län upplever bättre möjligheter att växa framöver än riksgenomsnittet. Totalt anser 71 procent av företagen i länet att de har **goda utsikter att expandera** på sikt.
- Det främsta **tillväxthindret** hos småföretagen i Örebro län är bristen på lämplig arbetskraft. Även tuff konkurrens, höga arbetskraftskostnader och svårigheter med finansiering ses som tillväxthinder för företagare i länet.

Det ekonomiska läget och näringslivet i Örebro län

Inledningen av 2018 präglas av en fortsatt god konjunkturutveckling för de svenska småföretagen med en fortsatt vilja att anställa och expandera. En bidragande faktor är konjunkturutvecklingen i omvärlden och i Europa vilket driver på den svenska exporten. Inte minst OECD-länderna har haft en stark tillväxt i industriproduktionen under det gångna året. För första gången på drygt tio år är dessutom hela Europa i en relativt stark tillväxt samtidigt. Flera av de östeuropeiska länderna visar mycket starka ökning av bruttonationalprodukten, BNP.

Den svenska exporten och konjunkturutvecklingen drivs också på av en svag krona. Samtidigt som den svaga kronan gynnar exportföretagen utmanas många importerande företag med fallande marginaler, i synnerhet inom detaljhandeln där möjligheterna att höja priserna ut mot konsument ofta är begränsade.

Näringslivets investeringar ökar också i takt med kapacitetsutnyttjandet. Den positiva bilden har återkommande bekräftats av en fortsatt optimism hos företagen, även om allt fler tecken tyder på att högt ställda förväntningar om konjunkturutvecklingen inte har införlivats. Allt fler företag upplever också att det är svårt att finna lämplig kompetens och bristen på arbetskraft är stor i en rad branscher. Trots detta har vi sett relativt begränsade löneökningarna och inflationen har inte stadigt nått upp till målnivån på 2 procent.

Svårigheter för växande företag att rekrytera och anställa är ett betydande tillväxthinder för småföretagen samtidigt som kostnaderna för att anställa är höga relativt våra konkurrentländer. Om kompetensförsörjningen, som det ser ut, fortsätter att dämpa företagets tillväxtmöjligheter så riskerar det leda till att konjunkturläget mattas av.¹

Förändrade amorteringsregler kombinerat med osäkerhet gällande ränteutvecklingen och bristen på lämplig arbetskraft i byggsektorn har också bidragit till att bostadsmarknaden har kylts av något, i synnerhet i storstadsregionerna. Att internationella investerare börjar bli bekymrade för den svenska bostadsmarknaden syns bland annat i värdet på kronan som har försvagats ordentligt den senaste tiden. Oro på bostadsmarknaden och en hastig inbromsning av bostadsbyggandet riskerar att få en negativ inverkan även på andra sektorer om investeringstakten hos företag och hushållen faller tillbaka.

Mycket tyder på att förväntningsbilden av konjunkturläget håller på att förändras.

Valåret 2018 riskerar att bli inledningen på en svagare konjunkturutveckling. Småföretagens vilja och möjligheter att expandera och anställa blir då än viktigare för att möta samhällsutmaningarna framöver. Oavsett konjunkturläge så är förutsägbara villkor som underlättar och stödjer företagande avgörande för företagets långsiktiga tillväxt.

Näringslivet i Örebro län

Näringslivet i Örebro består av företag verksamma inom olika sektorer och har under de senaste årtiondena breddats med tillväxt inom logistik, handel, livsmedel och företagstjänster. Industrin är fortfarande basen i näringslivet, men i linje med den generella utvecklingen, automatisering och tjänstesektorns växande andel av tillväxten har antalet arbetstillfällen inom industrin successivt minskat. En stor del av företagen är verksamma

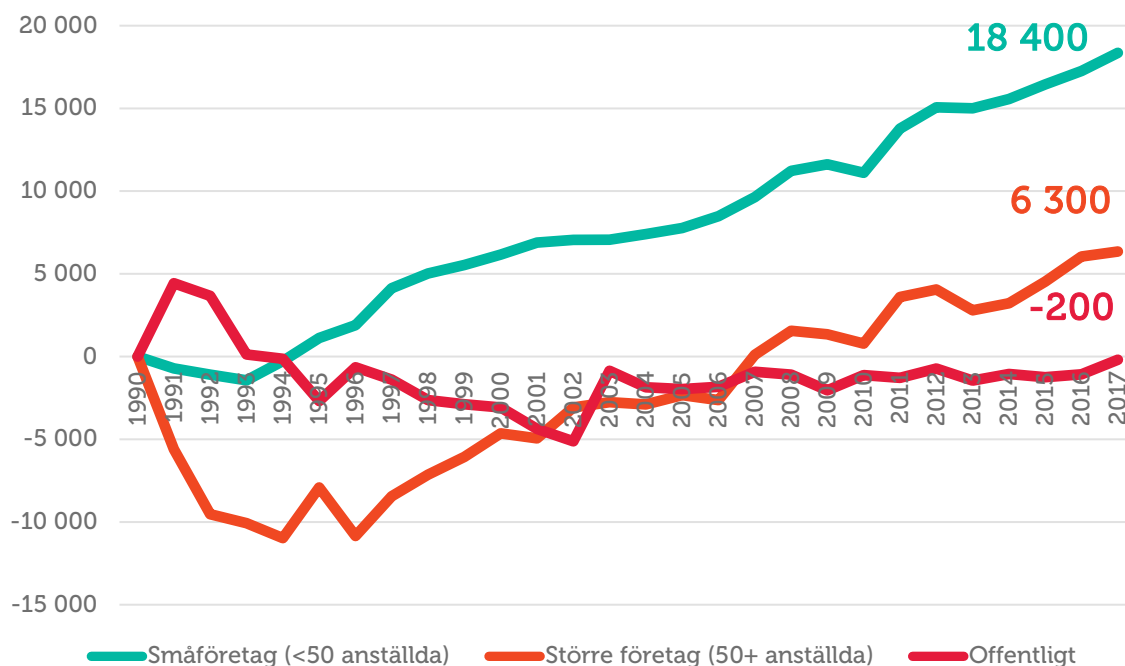
¹ Samtidigt som arbetslösheten har minskat så består tudelningen på arbetsmarknaden, inte minst arbetslöshetsgapet mellan inrikes och utrikes födda. Det tycks som att den svenska arbetsmarknadsmodellen är problematisk när det handlar om att skapa nya vägar in på arbetsmarknaden. Sverige har lägst andel låglönejobb i EU och den största skillnaden i sysselsättning mellan inrikes och utrikes födda enligt OECD. Se bl.a. OECD 2010.

som underleverantörer inom tillverknings- och tjänstesektorn. Länet karaktäriseras också av en relativt expansiv utveckling i residensstaden Örebro där även universitet, länsjukhus med mera finns. Övriga delar av länet har en delvis svagare utveckling med lägre näringslivsdynamik och ett mindre antal företag och med högre arbetslöshet som följd.

Genom b.l.a. Länsstyrelsen arbetar den lokala näringslivspolitikerna för att skapa en ekonomiskt hållbar utveckling och öka sysselsättningen samt uppmuntrar näringslivet att arbeta med frågor som rör jämställdhet, miljö och integration. Detta förutsätter ett brett samarbete mellan näringsliv, kommuner och andra organisationer. Dialogen med och inom näringslivet är avgörande för att stärka näringslivets framtida förutsättningar.

Figur 1 visar tydligt att det är de mindre, växande företagen som står för sysselsättningstillväxten i Örebro län. Även om antalet sysselsatta också har ökat marginellt i den offentliga sektorn.

Figur 1 Tillväxt av jobb i Örebro län sedan 1990 (källa: SCB)²

² Arbetsställen utan anställda räknas som 1 jobb. Sektorn jordbruk, skogsbruk & fiske, samt juridiska former så som bostadsrättsföreningar, kommuner och dödsbon exkluderas

Småföretagsbarometern – Örebro län

Konjunkturindikatorn

Konjunkturen beskriver den makroekonomiska utvecklingen, alltså det allmänna ekonomiska läget i en ekonomi. Framförallt omfattar begreppet arbetslöshet, inflation och tillväxt. När man talar om konjunktur brukar man tala om hög- eller lågkonjunktur beroende på konjunkturcykeln. En konjunkturcykel är vanligtvis mellan tre till åtta år.

Högkonjunktur är när näringslivet har fullt upp med att producera och leverera varor eller tjänster. Det betyder att arbetslösheten är låg och att investeringarna ökar.

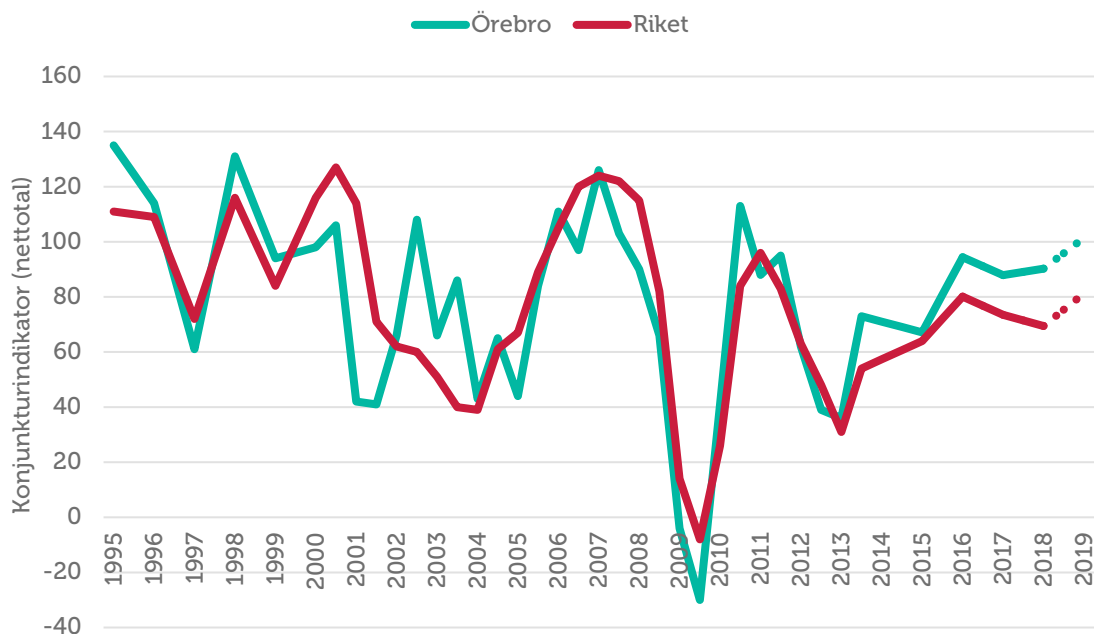
Lågkonjunktur är när efterfrågan på varor och tjänster är mindre än det som produceras. När företagen upplever minskad efterfråga på varor eller tjänster, kan de tvingas dra ner på personal och avstå nyinvesteringar. Det betyder att arbetslösheten ökar och investeringar minskar.

Utvecklingen inom sysselsättning, orderingång och omsättning hos Örebro läns småföretag kommer att redovisas för att få en bild över konjunkturläget i länet. Genom att addera nettotalen för dessa tre faktorer får vi konjunkturindikatorn för småföretagen i Örebro. Länets småföretagare har upplevt en tämligen kraftig återhämmning i konjunkturen efter två perioder av drastiskt försvagad konjunktur, först under 2008–2009 och sedan en andra gång under 2012–2013. Sedan 2013 har Örebro län sett en stadigt tilltagande konjunkturutveckling med försiktiga nedgångar vartannat år, se figur 2.

I 2017 års mätning var det sammanvägda nettotalet för konjunkturindikatorn i länet 88. Trots fjolårets avmattning var konjunkturindikatorn för Örebro län högre än för riket som helhet, som då var 74. I årets mätning ser vi en ökad tillväxttakt i konjunkturen och länets sammanvägda nettotal är 90. Utfallet blev således i linje med vad företagen förväntade sig i fjolårets rapport. Likt de senaste tre åren har Örebro län en starkare konjunkturutveckling jämfört med riksgenomsnittet som i år har ett sammanvägt nettotal på 69. Figur 3 visar länsfördelningen runt riksgenomsnittet.

Förväntningarna inför kommande 12 månader är fortsatt optimistiska bland företagen i länet som tror på en ökad konjunkturutveckling till nettotalet 101.

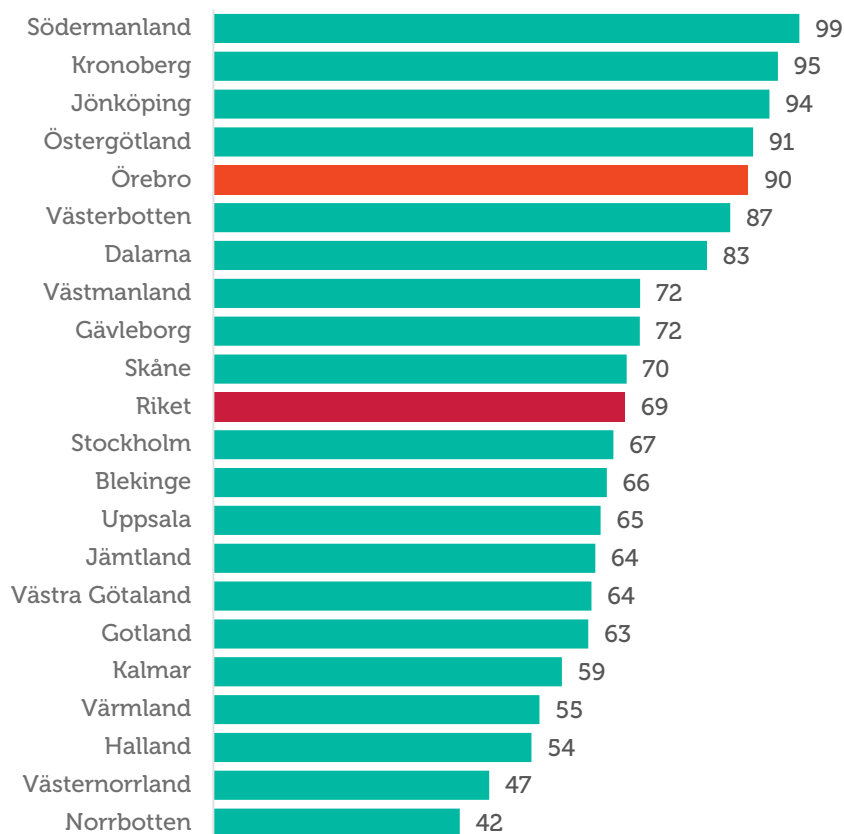
Figur 2 Sammanlagd konjunkturindikator; sysselsättning, ordergång och omsättning (netttotal) i Örebro län och riket 1995-2018

Eva Hallmén, Chef företagsmarknad Örebro

Vår bild är att företagen i Örebro län är fortsatt positiva till deras framtida utveckling. Dock har vi sett tecken på minskad byggtakt och minskade fastighetsinvesteringar. Vi ser också att cityhandeln har expansionsutmaningar som måste möta en växande e-handeln. Ett annat tydligt tillväxthinder är att det är svårt att hitta personal med rätt utbildning och kompetens, särskilt inom bygg och IT.

Figur 3 Länsfördelning runt riksgenomsnittet av sammanlagd konjunkturindikator (nettotal) 2018

Hanna Jonasson *Regionchef Företagarna, Örebro*

Småföretagen i Örebro län har haft en stark konjunktur det senaste året och den sammanlagda konjunkturindikatorn visar på ett värde som ligger en bra bit över riksgenomsnittet. Det är glädjande att möta företag som vittnar om hög sysselsättningstillväxt, god orderutveckling och bra omsättningsutveckling!

Av tillfrågade företagare i Örebro län tror 71 % på goda expansionsutsikter det närmsta året, vilket ligger något högre än riket och i paritet med föregående år. För de företag i Örebro län som ser möjligheter att expandera, så är det avgjort största hindret svårigheten att finna lämplig arbetskraft. På delad andra plats kommer höga arbetskraftskostnader och svårigheter med finansiering.

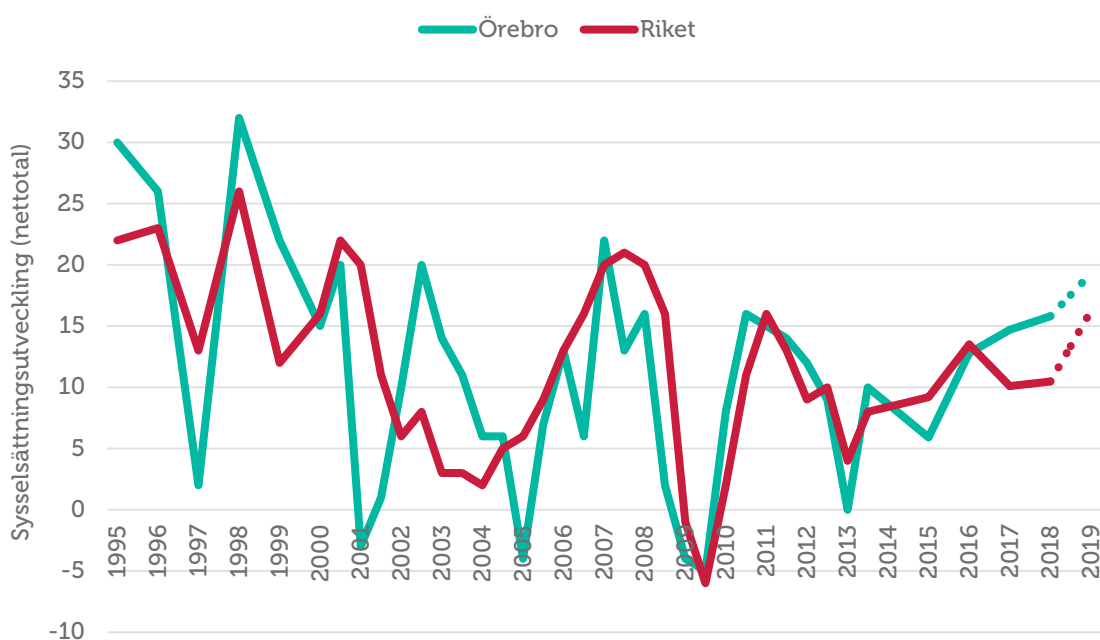
Sysselsättning

Sysselsättning mäter hur många som har jobb. Att vara i arbete kan vara som anställd, egen företagare eller att på annat sätt arbeta heltid eller deltid. Ett netttotal över noll betyder att andelen företag som ökat sysselsättningen är större än andelen företag som minskat sysselsättningen. Det innebär alltså att sysselsättningen totalt sett ökar i landets småföretag.

Sysselsättningstillväxten har ökat i Örebro län sedan 2015 och gör så även detta år. Totalt har 27 procent av länets företag ökat antalet anställda medan 11 procent har dragit ned på personal, vilket ger ett netttotal i tillväxten på 16, jämfört med fjolårets netttotal 15. Årets utfall blev bättre än vad företagen i Örebro län förväntade sig i fjolårets rapport, framför allt tack vare att fler företag än förväntat har ökat sin personalstyrka. Andelen företag som minskat antalet anställda blev som förväntat. Riksgenomsnittet för sysselsättningstillväxten ligger på ett oförändrat netttotal om 10 sedan fjolårets mätning.

Företagens prognos för det kommande året visar på en förväntad ökning i tillväxttakten. Omkring var fjärde företag räknar med att kunna öka antalet anställda medan endast 7 procent förväntar sig personalneddragningar.

Figur 4 Sysselsättningsutvecklingen (netttotal) i Örebro län och riket 1995-2018

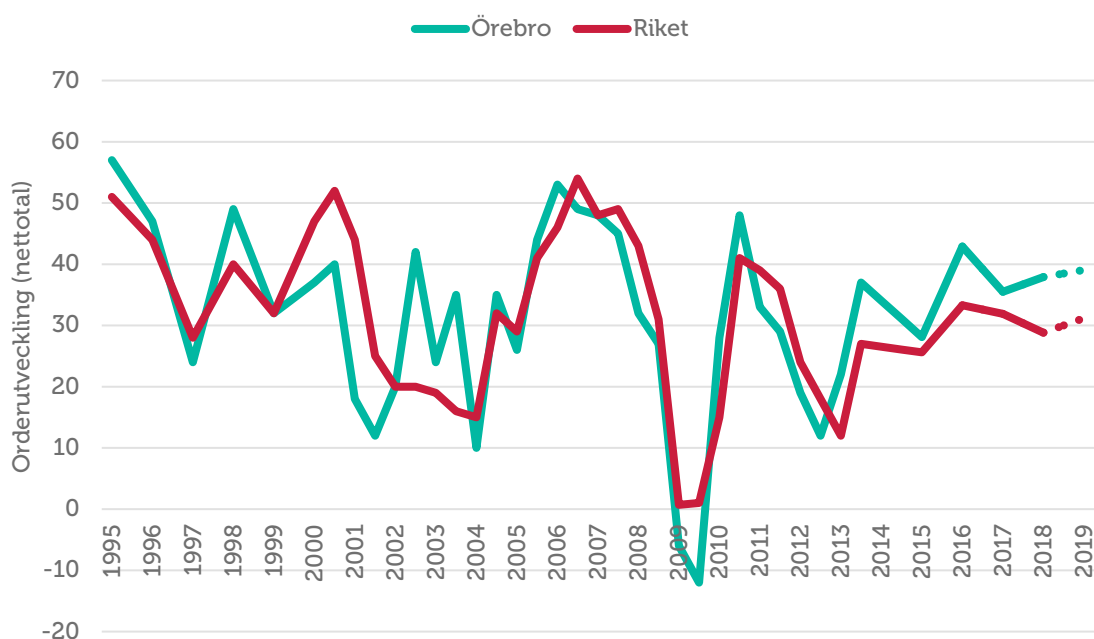
Orderingång

Med **orderingång** menas vanligtvis de beställningar som erhållits under en viss period. Eftersom själva antalet beställningar inte är särskilt informativt mäts orderingång som hur det totala värdet avseende orderingången, eller antal uppdrag, förändrats under tidsperioden.

Orderingången för länets småföretag har varit stark och överstigit riksgenomsnittet de senaste åren. Den goda utvecklingen håller i sig även detta år och tillväxttakten i företagens orderingång har ökat från fjolårets netttotal 36 till 38 i årets mätning. Även för orderingångens utveckling ser vi att utfallet blivit högre än vad företagen förväntade sig i fjol, då de förväntade sig en oförändrad tillväxttakt. Den ökade tillväxttakten i orderingång bland företagen i Örebro län placerar länet över riksgenomsnittet som upplevt en vikande orderingång till nettotalet 29.

Av Örebro läns företag har fler än hälften, 53 procent, sett en ökad orderingång under de senaste 12 månaderna medan 15 procent haft en minskad orderingång under samma period. Förväntningarna på det kommande året är försiktiga och företagen tror på en så gott som oförändrad tillväxttakt i orderingången. Se figur 5.

Figur 5 Orderutveckling (netttotal) i Örebro län och riket 1995-2018

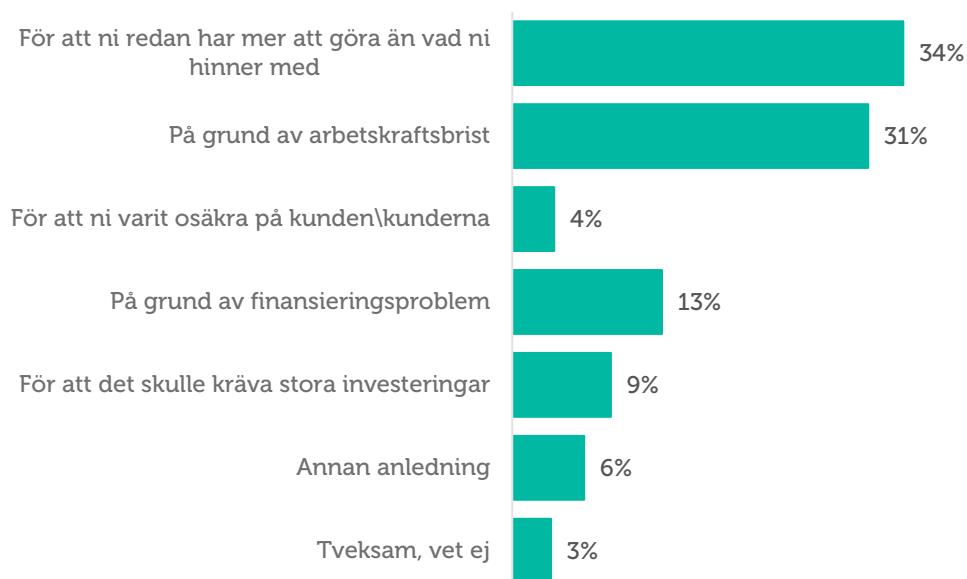

Tackat nej till order

Konjunkturläget såväl i Örebro län som Sverige i stort är gott och en hög ordergång är positivt i de allra flesta fall. Men nu när många företag i länet nått sitt kapacitetstak är det inte ovanligt att företag tvingas tacka nej till beställningar. Av länets småföretagare har 36 procent tackat nej till order under det senaste året, vilket är ungefär samma andel som i förra årets mätning (37 procent). Detta innebär att Örebro placerar sig under riksgenomsnittet där 42 procent av landets småföretagare har tackat nej till order det senaste året.

Precis som för övriga Sverige är den främsta anledningen till att företagen tackat nej till order en konsekvens av att de redan har mer att göra än vad de hinner med. I länet anger 34 procent av företagen detta som främsta anledning, jämfört med riksgenomsnittet på 49 procent. För länet är detta en lägre andel än i fjol (42 procent), men istället ser vi att andelen företag som tackat nej till order på grund av arbetskraftsbrist ökat dramatiskt från fjolårets 17 procent till 31 procent i årets mätning. Motsvarande andel för riksgenomsnittet är 18 procent. Som vi kommer att redogöra för senare i texten upplever en stor andel företag i Örebro län kompetensbrist som främsta tillväxthinder, vilket kan förklara varför arbetskraftsbristen i form av exempelvis kompetens- och matchningsproblematik upplevs som större i år än för ett år sedan.

Figur 6 Tackat nej till order

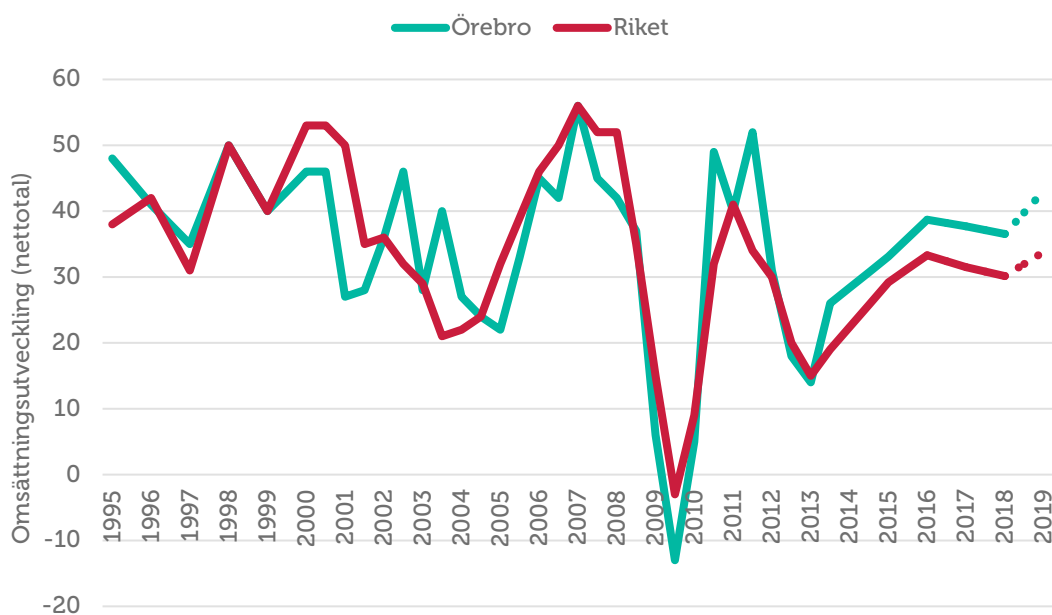
Omsättning

Ett företags **omsättning** är likvärdigt med dess sammanlagda intäkter från sålda varor och utförda tjänster under en viss period. Förändringar i omsättningen jämfört med föregående period används ofta för att indikera företagets tillväxt.

Omsättningstillväxten i Örebro län har minskat något sedan 2017 och är den enda av konjunkturindikatorns delfaktorer som inte har sett en ökad tillväxttakt. Omsättningens netttotal ligger emellertid fortsatt på en högre nivå än riksgenomsnittet sedan 2013.

Totalt har fler än hälften, 55 procent, av företagen sett en ökad omsättning under de senaste 12 månaderna samtidigt som 18 procent sett en minskad omsättning i verksamheten. Nettotalet för omsättningstillväxten blir 37 jämfört med fjolårets 38. Motsvarande netttotal för riksgenomsnittet är i årets mätning 30. Företagens förväntningar på de kommande 12 månaderna är en ökande tillväxttakt i omsättningen med ett netttotal på 43 för 2019.

Figur 7 Omsättningsutveckling (netttotal) i Örebro län och riket 1995-2018

RosMarie Lundqvist *Sundhetsbolaget och ordförande i Företagarna Nora*

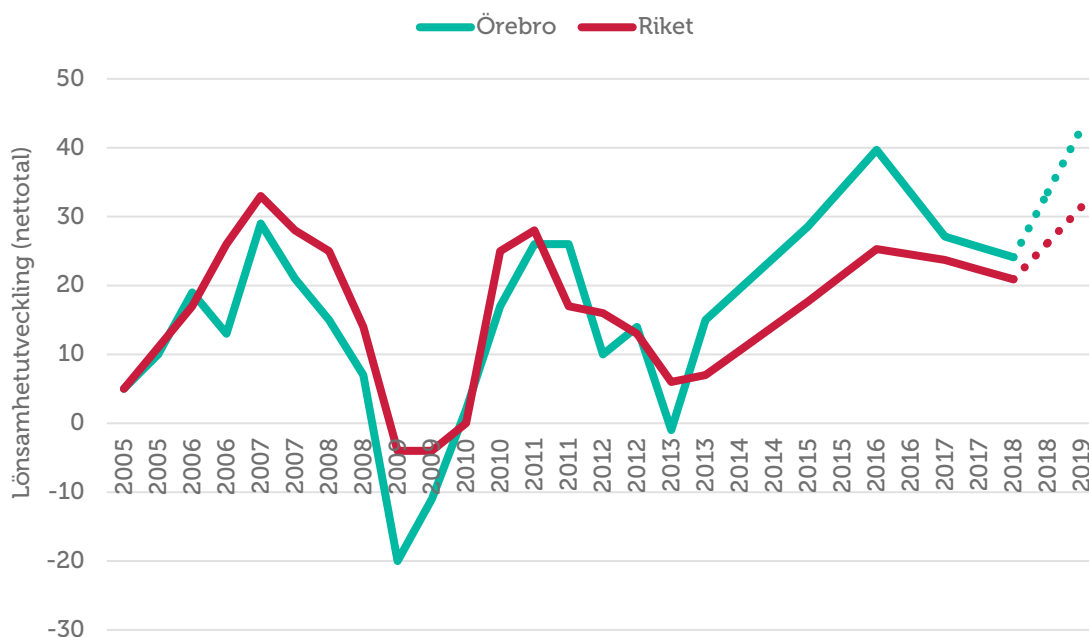
Det märks verkligen att det är bra tider i Örebro län. Företagen har mycket att göra och vi har haft en fin utveckling de senaste åren. Men det märks också att kompetensbristen blir ett allt större problem för företagen. Det är svårt att få tag på rätt kompetens och i Nora märks detta främst inom våra industri- och hantverksföretag. Många vill expandera men det är svårt om det saknas kompetens och människor att anställa.

Lönsamhetsutvecklingen

Företagens möjligheter till att växa genom investeringar och nyanställningar är delvis kopplade till lönsamhetsutvecklingen. De tämligen dramatiska rörelserna i lönsamheten avspeglar framförallt hur småföretagen påverkas av den internationella konjunkturen men också av svängningar i den inhemska ekonomin. I förra årets Småföretagsbarometer förutspådde företagarna att lönsamhetsutvecklingen skulle nå historiska rekordnivåer. Nettotalet förväntades landa på 40. I ljuset av detta är utfallet en besvikelse.

Tillväxten av lönsamheten i Örebro län motsvarar i år ett nettotal på 24, jämfört med fjolårets 27. Lönsamhetstillväxten har alltså, i likhet med riksgenomsnittet, avtagit i länet där 42 procent av företagen haft en ökad lönsamhet samtidigt som 18 procent haft en minskad lönsamhet de senaste 12 månaderna. Motsvarande nettotal för riket som helhet är 21. På ett års sikt förväntas lönsamhetstillväxten i Örebro län öka till nettotalet 43 vilket innebär att företagen likt i fjol tror på en mycket hög tillväxt för det kommande året. Som figur 8 visar är detta över rikets förväntningar där det genomsnittliga företaget tror på ett nettotal om 31 i lönsamhetstillväxten.

Figur 8 Lönsamhetsutveckling (netttotal) i Örebro län och riket 2005-2018

Johan Bollman, *Digital PT och ordförande* **Företagarna Örebro**

Det sjuder av aktivitet och framåtanda bland regionens företagare! De flesta företag jag möter vittnar om god orderingång vilket är otroligt glädjande. Det är även något jag märker i mitt eget företag och gällande efterfrågan på de tjänster som jag tillhandahåller som föreläsningar, utbildning och Digital PT. Fler och fler företag vill bli bättre på att använda sig av sociala medier för att synas. Konkurrensen är tuff idag och det gäller att utmärka sig och nå ut via fler kanaler.

Det märks dock på många håll i länet att företag har nått kapacitetsgränsen och behöver anställa fler för att klara av beställningarna och det finns stor efterfrågan för arbetskraft. Det handlar inte bara om att hitta arbetskraft med rätt formell kompetens utan också med rätt attityd och engagemang. Här har vi verkligen en stor och viktig utmaning som vi måste hjälpas åt med och det är bråttom!

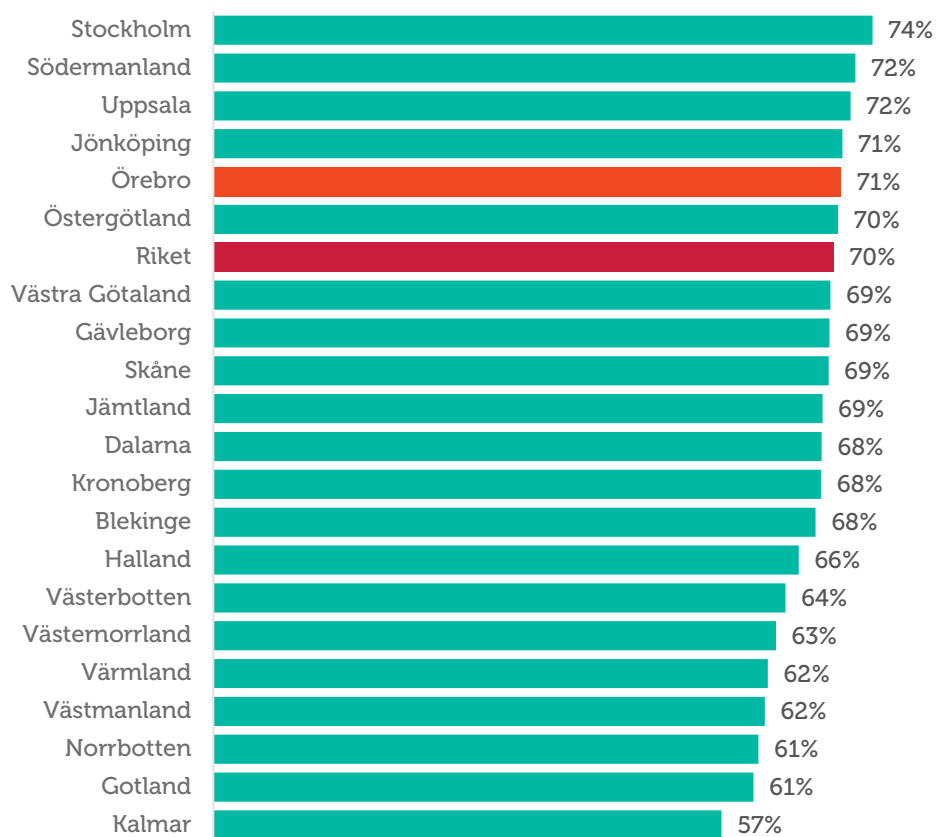
Företagens prisförväntningar

Företagens planer på eventuella prisförändringar ligger på lägre nivåer än förra året. I länet förväntar sig 37 procent av företagen att deras försäljningspriser kommer att öka under det kommande året, jämfört med fjolårets 47 procent. Endast 6 procent av företagen tror att deras försäljningspriser kommer att minska. Företagen i Örebro län har något lägre förväntningar gällande prisutvecklingen än genomsnittet för riket, där 41 procent av landets företagare räknar med att kunna höja försäljningspriserna.

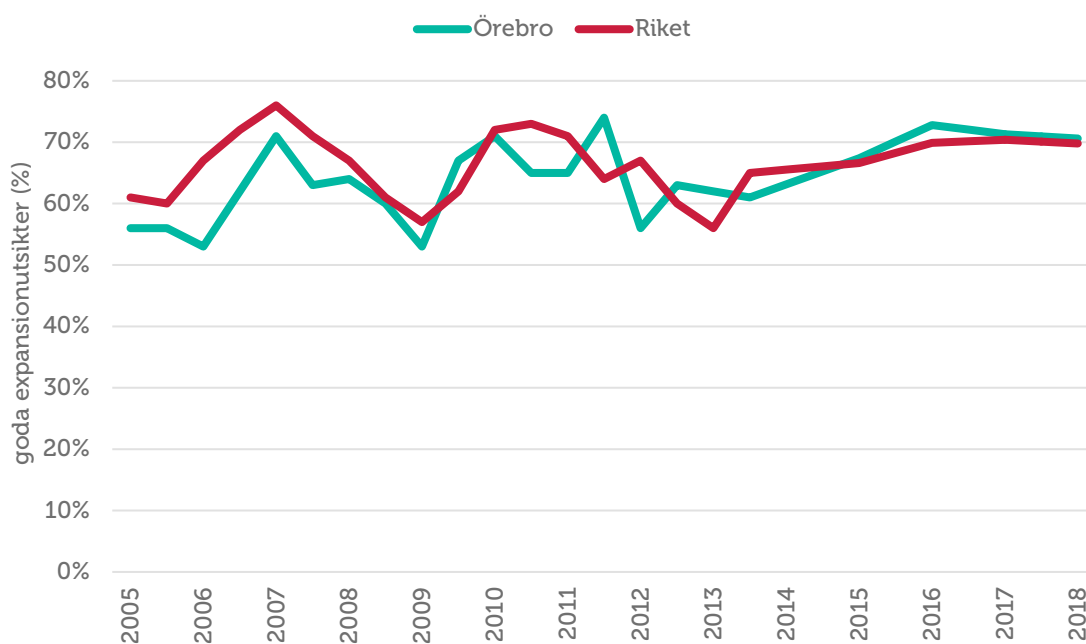
Expansionsutsikter och hinder för expansion

Företagen i Örebro län upplever något bättre möjligheter att växa framöver än riksgenomsnittet, se figur 15. Totalt anser 71 procent av företagen i länet att de har goda utsikter att expandera på sikt, vilket är en oförändrad andel sedan fjolårets rapport. I länet vill 9 av 10 företag växa.

Figur 9 Företagens expansionsutsikter (andel som ser goda expansionsmöjligheter) per län och i riket 2018

Figur 10 Expansionsutsikter (andel som ser goda expansionsmöjligheter) i Örebro län och riket 2005-2018

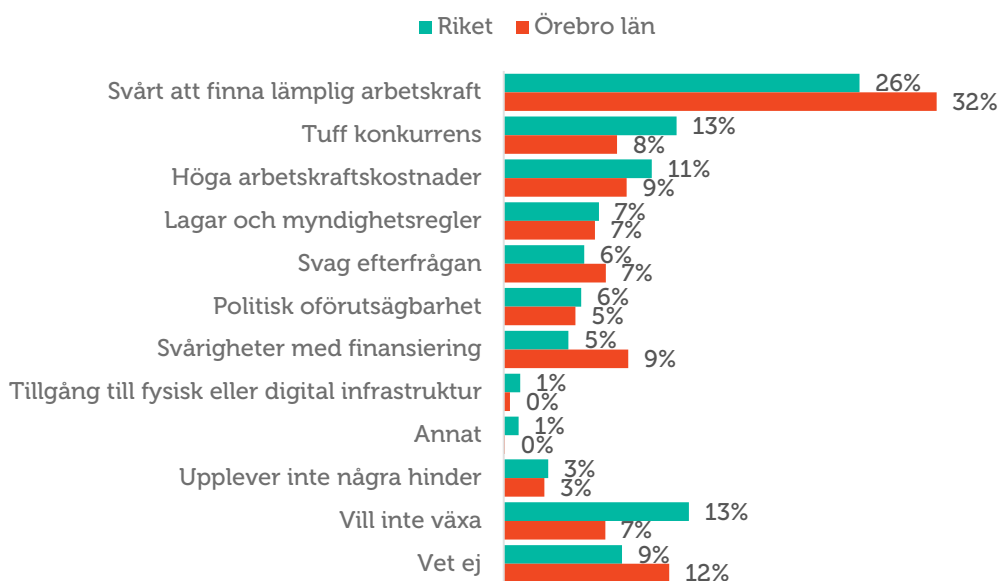

Brist på lämplig arbetskraft är det enskilt största tillväxthindret som Örebros småföretag upplever. Vid fjolårets mätning uppgav 19 procent detta som det största hindret för expansion – denna andel har nu ökat till 32 procent. Vid den senaste mätningen var andelen lägre för länet än för riksgenomsnittet, vilket kan tyda på betydande brister i matchning mellan arbetsgivare och arbetstagare på länets arbetsmarknad då detta problem tycks ha vuxit.

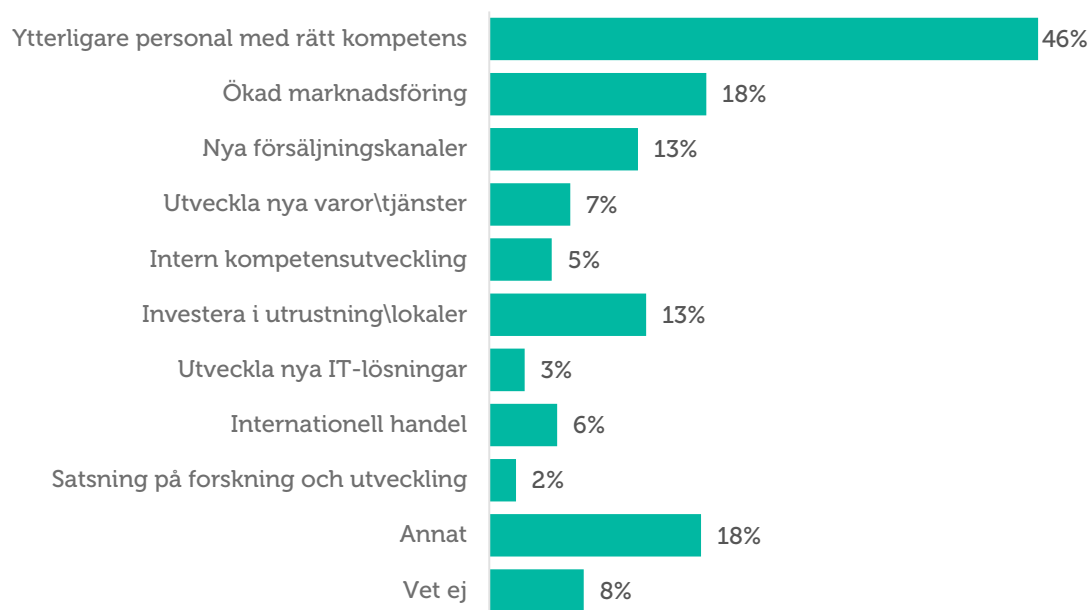
Även tuff konkurrens är ett hinder för företagen i Örebro. I årets Småföretagsbarometer har vi bitt företagen specificera vilken typ av konkurrens de upplever. Tittar vi på svaren för riket som helhet svarar vart tredje företag, som uppgett att de upplever tuff konkurrens som ett tillväxthinder, att konkurrensen kommer från nya försäljningskanaler. Detta är sannolikt en konkurrens som även företagen i Örebro län upplever. I figur 12 ser vi att företagen i länet bedömer just nya försäljningskanaler som viktigt för företagets tillväxt.

Höga arbetskraftskostnader och svårigheter med finansiering ses fortsatt som tillväxthinder för företagare i Örebro län.

Figur 11 Tillväxthinder enligt företagen i Örebro län och i riket 2018 (procent)

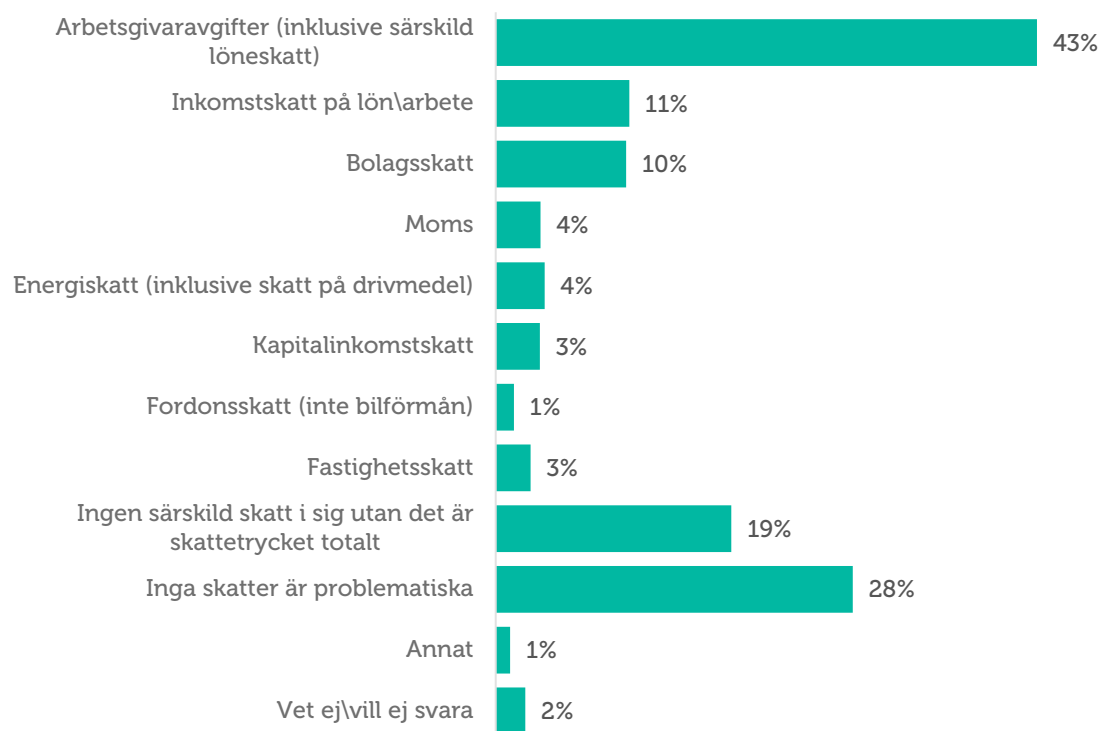

Figur 12 Vilka faktorer bedömer ni som viktiga för att företaget ska kunna växa?

Tittar vi specifikt på skatteområdet (Figur 13) ser vi att det framförallt är arbetsgivaravgifterna som upplevs som ett hinder för att utveckla företaget. Till detta kommer också bland annat inkomstskatt på lön/arbete och bolagsskatt. Dessa skatter anses dock i mindre grad utgöra ett hinder för tillväxten i företaget. Omkring var fjärde företag anser inte att skatter utgör ett hinder för utvecklingen av företaget.

Figur 13 Om det finns skatter som du upplever utgör hinder för er att driva ert företag på önskat sätt, vilka skatter anser ni det i så fall vara?

Slutsatser och policyförslag

Den svenska konjunkturen har fortsatt att utvecklas väl under det senaste året. Framförallt företagen i tillverknings- och exportsektorn upplever en fortsatt god konjunktur. Men nu finns tydliga tecken på att toppen kan ha passerats. För andra året i rad sjunker den samlade konjunkturindikatorn och den ligger nu under det historiska genomsnittet på netttotal 69 jämfört med historiska genomsnittet på 76. Företagen har också reviderat sina förväntningar och ser nu mindre positivt på utvecklingen framöver. Framförallt har förväntningarna på orderingången fallit tillbaka.

Örebro län ser i årets mätning en ökad tillväxttakt i konjunkturen och länets sammanvägda netttotal är 90. Utfallet blev således i linje med vad företagen förväntade sig i fjolårets rapport. Likt de senaste tre åren har Örebro län en starkare konjunkturutveckling jämfört med riksgenomsnittet som i år har ett sammanvägt netttotal på 69.

De främsta hindren för företagens tillväxt är svårigheterna med att hitta lämplig kompetens och tuff konkurrens från exempelvis nya försäljningskanaler. Även höga arbetskraftskostnader och svårigheter med finansiering ses fortsatt som tillväxthinder för företagare i Örebro län.

Många företag upplever att det är svårt att hinna med och i Örebro har nästan fyra av tio företag tackat nej till order under det senaste året. De främsta skälen till varför företagen tackat nej till order är återigen kapacitetsbrist och svårigheterna med att hitta arbetskraft med rätt kompetens.

Trots detta ser hela sju av tio företag goda möjligheter att expandera. Årets Småföretagsbarometer visar också att företagen räknar med fortsatt god lönsamhet. Frågan är bara om företagens tillväxtplaner kommer att kunna realiseras. Det näringspolitiska arbetet bör därför under det närmaste året fokuseras på att åtgärda matchningsproblemen på den svenska arbetsmarknaden. Reformerna som sänker trösklarna för att anställa behövs också för en mer inkluderande arbetsmarknad på sikt.

Konjunkturutvecklingen i omvärlden fortsätter att bidra positivt till den svenska tillväxten, men det finns också en betydande oro vilket också avspeglar sig i en svag krona. Till detta kommer också det inhemska parlamentariska läget, vilket medför en politisk oförutsägbarhet som kommer att bestå in i nästa mandatperiod. Arbetsmarknadsåtgärder, skatter och andra för konkurrenskraften viktiga frågor riskerar att hamna i långbänk med risk att nyinvesteringar och anställningar skjuts på framtiden.

Goda tillväxtförutsättningar för Sveriges småföretag oavsett i vilken bransch eller var i landet de befinner sig är avgörande för välbefinnandets utvecklingen. Även om svensk tillväxt fortfarande är stark finns det områden där reformer skulle ha stor betydelse.

Säkra småföretagens tillgång till kompetens

Svenska småföretags svårigheter med att hitta arbetskraft med rätt kompetens har blivit allt mer akuta. Kvaliteten på det svenska utbildningssystemet måste höjas på alla nivåer och bli mer anpassat efter arbetsmarknadens efterfrågan.

Sänk kostnaden för att anställa och underlätta rekrytering

Många företag upplever att kostnaderna för att anställa är för höga. Fler vägar in i arbetslivet behövs för de grupper som idag står utanför arbetsmarknaden.

Ta ner trösklarna för att starta företag

Många svenskar funderar på att starta företag men det är betydligt färre som tar steget. Fler skulle våga förverkliga sina affärsidéer om balansen mellan risk och avkastning förbättrades. Att till exempel utveckla och anpassa trygghetssystemen för företagare skulle kunna ha en avgörande betydelse.